

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda hükümlü olarak bulunan Fatoş Demirhan'ın almış olduğu 6 yıl 3 ay hapis cezasının koşullu salıverme tarihi 24 Mart 2023'tür. Hiçbir disiplin cezası olmamasına ve iyi halli olmasına rağmen idare ve gözlem kurulu olumsuz rapor verdiği için bu tarihte koşullu salıverilmemiştir. Olumsuz ilk rapora karşı İnfaz Hakimliği'ne itiraz etmiş, İnfaz Hakimliği başvuruyu 3 ay boyunca karara bağlamamış, üç ayın sonunda Fatoş Demirhan'ın itirazlarını haklı bularak idare ve gözlem kurulunun yeniden toplanmasına karar vermiştir. İkinci kez toplanan idare ve gözlem kurulu, Demirhan'a karşı "PKK terör örgütü müdür? Çıkarsan yine bu işlerle uğraşacak mısın? Neden PKK koğuşunda kalıyorsun? Çıktığında HDP/PKK'liler yanına gelip sen bizim için bedel ödedin, biz seni bir yerlerde aday göstersek derlerse kabul eder misin?" şeklinde sorular sormuşlardır. İdare ve gözlem kurulu, 21.06.2023 tarihli 2023/3101 sayılı kararıyla aşağıdaki gerekçeyle iyi halli olmadığına karar vermiştir.

Kurumumuzda Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma (pkk) suçundan hükümlü bulunan Fatoş DEMİRHAN kurul huzurundaki tavırları beyanları dikkate alındığında pkkyı tanımadığını pkknın demek olduğunu bilmediğini savunan hükümlü konumu itibari ile pkk taraflı koğuşta kaldığı bu hali ile pkkyı tanımamasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu, her ne kadar hükümlü hakkında hazırlanan gözlem raporları olumlu olsa da her ne kadar son 3 ay içerisinde disiplin suçu gerektirecek bir eylemi olmasa da hükümlünün "pkk bir terör örgütüdür" diye söyleminden uzak durması hiç tanımamış gibi davranması suçu inkar yoluna gitmesi işlediği suçtan pişmanlık duymaması, hükümlünün gelişimine katkı sağlayamadığı, bu hali ile suç algısının oluşmadığı gözlemlenmiştir. Bu sebeplerle hükümlünün topluma ve mağdura zarar verme riskinin bulunduğu suç işleme yönündeki olumsuz tutumu bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu sebeplerden dolayı hükümlünün bu süreçte Toplumla bütünleşmeye hazır olmadığı kendisi hakkında iyileştirme çalışmalarının yapılması, toplum ile bütünleşmeye adapte olması adına aşağıdaki gibi karar verilmiştir.

Tespit edebildiğimiz kadarıyla hapishanelerde bugün itibariyle benzer gerekçelerle infazı yakılan ve koşullu salıverilmeyen 217 siyasi hükümlü bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Hapishanede kaldığı süre boyunca hiçbir disiplin cezası olmamasına rağmen hükümlüler hakkında iyi halli olmadığına karar verilirken hangi kriterler dikkate alınmaktadır?
2. Anayasa'nın 38., Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesi gereği koşullu salıverme hususunda lehe kanun ilkesi geçerli olmasına rağmen İnfaz Kanunu'nun koşullu salıvermeyi düzenleyen 89. maddesinde, 14/4/2020 tarihli 7242 sayılı Kanun'un 36. maddesiyle yapılan değişiklik, hangi hukuki ilkelere dayanılarak bütün hükümlülere uygulanmaktadır?
3. İdare ve gözlem kurullarının hemen hemen tamamının siyasi hükümlülere iyi hal raporu vermemesinin arkasında Bakanlığınız tarafından alınmış merkezi bir karar mı bulunmaktadır?
4. 1 Ocak 2021 tarihinden beri hapishanelerde iyi halli olmadığı gerekçesiyle koşullu salıverilmeyen kaç hükümlü bulunmaktadır? Bu hükümlülerden kaç tanesi adli kaç tanesi siyasi hükümlüdür?
5. İnfaz Kanunu'nun 24. maddesi, İnfaz Yönetmeliği'nin 57. maddesine göre hükümlülerin gruplandırılma şartları belli iken ve aynı Yönetmeliğin 28/1-c maddesine göre kurumlarda kalmakta olan hükümlüleri gruplandırmak idare ve gözlem kurulunun görev ve yetkisinde iken "*hükümlünün barındığı koşunun taraflı koşul olması*" gibi bir gerekçenin hukuki dayanağı nedir?
6. İdare ve gözlem kurulunun hükümlüye yönelttiği sorular, Anayasa'nın 25. maddesinde düzenlenen "*Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.*" hükmüne aykırı olması sebebiyle kurulun bu tip sorular yöneltmesinin önüne geçmek için yaptığınız bir çalışma var mıdır?
7. İdari bir organ olan idare ve gözlem kurulu, "*suçu inkar etmesi, pişman olmaması*" gibi yargısal tutum içeren bir gerekçeyi Bakanlığınızın hangi biriminden aldığı yetkiyle öne sürmektedir?
8. Anayasa'nın 10. maddesine göre herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olmasına rağmen siyasi görüşleri nedeniyle koşullu salıverilmeleri engellenen hükümlüleri ayrımcılığa maruz bırakan idare ve gözlem kurulları hakkında bir soruşturma açılmış mıdır? Açılmadıysa sebebi nedir?